

D ů v o d o v á z p r á v a

Dne 5. dubna 1999 byly pozastaveny sankce Rady bezpečnosti OSN (dále "RB OSN") vůči Libyi, přijaté v souvislosti s bombovým útokem na letadlo USA Pan AM 103, ke kterému došlo nad skotským městem Lockerbie v roce 1988. Stalo se tak poté, co Libye vydala osoby obviněné z tohoto činu za účelem soudního procesu, který se uskuteční v Haagu podle skotského práva, tj. právního řádu místa, kde došlo ke spáchání trestného činu.

Dne 21. ledna 1992 RB OSN jednomyslně přijala rezoluci č. 731, která vyzvala Libyi ke spolupráci při vyšetřování výše zmíněného bombového útoku a vydání obviněných k soudu do Velké Británie nebo USA. Poté, co Libye odmítla součinnost při vyšetřování, byla přijata rezoluce RB OSN č. 748 (1992), kterou byl zaveden sankční režim proti Libyi. Sankce se týkaly omezení diplomatických, obchodních a dopravních styků. Libye však nereagovala ani na tento podnět a RB OSN přijala rezoluci č. 883 (1993) zpřisňující sankční režim. Touto rezolucí byly zmrazeny jakékoli finanční operace přímo či nepřímo související s libyjským kapitálem, zákaz vývozu komodit pro ropný průmysl a zákaz jakýchkoli operací s letenkami a dalšími doklady vydanými Libyjskými arabskými aeroliniemi (LAA).

Dne 19. září 1998 podepsaly vlády Nizozemí a Velké Británie dohodu, která stanovila podmínky konání procesu s obviněnými v Haagu podle skotského práva.

Rezolucí č. 1192 (1998) RB OSN stanovila, že sankce stanovené výše uvedenými rezolucemi budou suspendovány bezprostředně poté, co generální tajemník oznámí RB OSN, že oba obvinění se nacházejí v Nizozemí za účelem soudního procesu.

5. dubna 1999 oba obvinění přijeli v doprovodu H. Corella, právního poradce gen. tajemníka OSN, do Nizozemí, kde byli v souladu s odstavcem 7 rezoluce č. 1192 zadrženi nizozemskými orgány.

Téhož dne podal generální tajemník OSN zprávu RB OSN o splnění podmínek rezoluce č. 1192, která sama o sobě zakládá právní důvod k okamžitému pozastavení sankcí. Úplné zrušení sankčního režimu je možné v souladu s odstavcem 16 rezoluce č. 883 (1993) poté, co generální tajemník OSN během 90 dnů od pozastavení sankčního režimu předá RB OSN zprávu o tom, že Libye splnila i ostatní podmínky stanovené rezolucemi č. 731 a 748 (1992). V opačném případě bude pozastavený sankční režim obnoven.

K vnitrostátnímu provedení sankčního režimu RB OSN byl u nás přijat zákon č. 78/1997 Sb. Skutečnost, že RB OSN sankční režim vůči Libyi nezrušila, ale toliko suspendovala, je v

předkládaném návrhu novely tohoto zákona reflektována.

Návrh novely zákona přidává do stávajícího znění § 4a, který pověřuje vládu v mezích § 1 až 4 zákona č. 78/1997 Sb. pozastavit či opětovně obnovit svým nařízením účinnost opatření ve vztahu k Libyi.

V případě schválení tohoto zákona tedy vláda vydá bezprostředně poté nařízení, kterým pozastaví opatření v návaznosti na rozhodnutí RB OSN. Budou-li sankce vůči Libyi Radou bezpečnosti OSN znovu zavedeny, vláda je nařízením obnoví. Tento legislativní postup umožní pružnější a rychlejší reakci na rozhodnutí RB OSN.

Navrhovaná legislativní věcná úprava nemá žádný dopad na státní rozpočet.

Navrhovaná legislativní úprava je v souladu s ostatními mezinárodními závazky České republiky.

dne 28. dubna 1999

předseda vlády

v.r.

ministr zahraničních věcí

v.r.

78/1997 Sb.

ZÁKON

ze dne 19. března 1997

o opatřeních ve vztahu k Libyi

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

(1) Zakazují se veškeré operace s kapitálem a finančními zdroji (včetně kapitálu získaného nebo plynoucího z nemovitostí) nacházejícími se na území České republiky, jež vlastní nebo kontrolují, přímo nebo nepřímo, vláda Libye, státní orgány Libye nebo libyjské podniky.

(2) Fyzickým osobám, které mají bydliště na území České republiky, právnickým osobám, které mají sídlo na území České republiky, jakož i jakýmkoliv jiným osobám nacházejícím se na území České republiky se zakazuje poskytovat, přímo nebo nepřímo, kapitál nebo finanční zdroje uvedené v odstavci 1 k dispozici vládě nebo státním orgánům Libye nebo jakémukoliv libyjskému podniku nebo v jejich prospěch.

(3) Libyjským podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obchodní nebo průmyslový podnik nebo podnik veřejných služeb, který vlastní nebo kontroluje, přímo nebo nepřímo,

a) vláda nebo státní orgány Libye,

b) jakýkoliv subjekt sídlící kdekoliv, vlastněný nebo kontrolovaný vládou nebo státními orgány Libye,

c) jakákoliv osoba jednající v zastoupení subjektů uvedených pod písmeny a) a b).

(4) Zákaz uvedený v odstavci 1 se nevztahuje na finanční prostředky určené bezprostředně a výhradně k zajištění činnosti libyjské diplomatické mise v Praze.

§ 2

Opatření uvedená v § 1 se nevztahují na kapitál nebo jiné finanční prostředky plynoucí z prodeje nebo dodávek

- a) ropy nebo ropných produktů, včetně zemního plynu a produktů ze zemního plynu,
- b) zemědělských produktů nebo komodit pocházejících z Libye a vyvážených odtud po datu 1. prosince 1993, pod podmínkou, že tento kapitál bude uložen na zvláštní bankovní účty určené výhradně pro tento kapitál.

§ 3

Zakazuje se vývoz komodit pro ropný průmysl, stejně jako všech druhů vybavení, dodávek a příspěvků nebo licencí na výrobu a údržbu těchto předmětů. Specifikace předmětů, jichž se zákaz týká, je obsažena v příloze tohoto zákona.

§ 4

(1) Zakazuje se provádění jakýchkoliv obchodních transakcí s libyjskou leteckou společností, včetně přijímání nebo indosace (převodu rubopisem) letenek nebo jiných dokladů vydaných touto leteckou společností.

(2) Zakazuje se uzavírat nebo prodlužovat smlouvy o

- a) poskytnutí jakéhokoliv letadla imatrikulovaného v České republice nebo jeho komponentů pro užití v Libyi,
- b) poskytování technických služeb nebo údržby jakéhokoliv letadla nebo jeho komponentů v Libyi.

(3) Zakazuje se dodávat jakékoliv materiály určené ke stavbě, zdokonalení nebo údržbě libyjských civilních nebo vojenských letišť nebo zařízení a vybavení k nim příslušejících. Současně se zakazují dodávky jakýchkoliv technických nebo jiných služeb nebo komponentů určených k údržbě jakýchkoliv libyjských civilních nebo vojenských letišť nebo zařízení a vybavení k nim příslušejících, s výjimkou vybavení pro případ nouze a vybavení a služeb přímo souvisejících s řízením civilní letecké dopravy.

(4) Zakazuje se obnovovat jakékoliv přímé pojištění libyjského letadla.

§ 4a

Vláda může k provedení rozhodnutí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů účinnost opatření podle § 1 až § 4 pozastavit, nebo i opětovně obnovit.

§ 5

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Zeman v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

Příl.

Výčet předmětů, jichž se týká zákaz vývozu podle § 3 tohoto zákona

1. Čerpadla o střední nebo velké kapacitě, jejichž kapacita se rovná nebo převyšuje 350 m³ za hodinu, a hnací systémy (plynové turbíny, elektrické motory) určené k využití při přepravě surové nafty a zemního plynu.
2. Vybavení určené k využití v terminálech pro export surové nafty:
 - a) bóje a bodové kotvy užívané při nakládání,
 - b) ohebné hadice pro spojení mezi podvodními komorami (PLEM) a bodovými kotvami a plovoucí nakládací hadice velkých průměrů (od 12 do 16 palců),
 - c) kotevní řetězy.
3. Vybavení, které nebylo speciálně určeno k použití v terminálech exportu surové nafty, ale které díky své velké kapacitě může být pro tento účel použito:
 - a) nakládací čerpadla s velkou kapacitou (4000 m³/hod.) a malými hlavicemi (10 barů),
 - b) pomocná čerpadla s přibližně stejnou průtokovou rychlostí,
 - c) přístroje pro kontrolu rovných potrubí a čisticí nástroje (např. typ ježek) (16 palců a více),
 - d) měřicí přístroje s velkou kapacitou (1000 m³/hod. a více).

4. Zařízení rafinerií:

- a) kotle odpovídající Normám 1 Americké společnosti strojních inženýrů,
- b) pece odpovídající Normám 8 Americké společnosti strojních inženýrů,
- c) rektifikační věže odpovídající Normám 8 Americké společnosti strojních inženýrů,
- d) čerpadla odpovídající Normám 610 Amerického naftového institutu,
- e) katalytické reaktory odpovídající Normám 8 Americké společnosti strojních inženýrů,
- f) připravené katalyzátory včetně
 1. katalyzátorů obsahujících platinu,
 2. katalyzátorů obsahujících molybden.

5. Náhradní součástky k přístrojům uvedeným pod body 2 až 4.